



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dub. IV. Quænam species inserviant contemplationi infusæ per affirmationem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

D V B I V M III.

evidenter constat hoc non posse naturaliter fieri
e. g. &c.

Quos fecundam partem probatur, quia in
prædictum testimonium potest DEUS infunde
re habitus supernaturales, & evidenter mihi ostendi
de ipsos habitus supernaturales, quos infundit
v. g. fidem, gratiam & dona: sed ex suppositione
quod DEUS velit hoc modo a testari se loquen
tem requirit ut infusio specierum talium habi
tuum, quæ necessariò debent esse supernaturales
& infusæ per se, cum non possint naturaliter pro
duci, & acquiri; nec specierum naturales, & acquisi
tæ possunt habitus illos clarè representare: ergo,
&c.

Objicies, DEUS non potest cognosci quoad
an est, quin aliquo modo cognoscatur quoad quid
est, juxta doctrinam D. Thomæ in Boetium de
Trinit. & Aristotelis 1. physicorum, sed non potest
dari species, per quam DEUS cognoscatur evi
denter quoad quid est: ergo nec species, quæ cog
noscatur evidenter quoad an est. Respondetur,
hoc argumentum vel nihil probare, vel nimium;
quia non potest negari DEUM quoad an est,
posse etiam naturaliter cognosci evidenter, ut di
ximus quæst. 6. & supernaturaliter evidenter in
attestante, ut diximus quæst. 7. Unde solum sequi
tur ex eo, quod DEUS cognoscatur vel eviden
ter, vel in evidenter quoad an est, cognosci etiam
aliquo modo quoad quid est, nempe confusè & im
perfectè; sicut cum cognoscimus ex speciebus re
rum sensibilibus. Aliud enim est cognoscere evi
denter attestantem esse DEI, aliud cognoscere
evidenter ipsam DEUM, qui attestatur; illud e
nim est solum evidenti attestantis, hoc autem
est evidenti DEI. Sicut meridie in nubilo viden
mus lucem, & ex ea cognoscimus evidenter esse
solem in nostro hemisphærio, licet non videamus
solum ipsum in se.

Si obiter quæras, an quando DEUM cogno
scimus ex speciebus rerum sensibilibus, forme
mus proprium conceptum DEI, & an sit simplex
vel complexus? respondeo, duplicem conceptum
formari, unum ipsius rei sensibilibus primariò re
presentatæ per speciem, alterum confusum & re
spectivum, quo cognoscitur DEUS tanquam
quid simile aliquo modo illi rei, v. g. soli, vel luci,
vel nebulae, sed infinitè eam excedens. Qui qui
dem conceptus proprius est DEI, cum non possit
alteri accommodari: ex qua cognitione reman
ent etiam species in intellectu, quibus possumus
uti, quoties DEUM intelligere volumus.

Ille autem conceptus, quem de DEO forma
mus, solet esse complexus, seu mixtus ex negativo
& positivo; vel ex relativo & absoluto, ut bene
advertit Molina 1. part. quæst. 13. art. 1. ad 2. Licet
non rectè asserat, omnem conceptum DEI esse
hujusmodi: potest enim multoties esse simplex, ut
docet Fonseca, & Suarez, quia DEUS voce sim
plici significatur à nobis, & cum voces sint sig
na conceptuum; datur etiam conceptus simplex,
qui DEUM confusè repræsentat, sicut significa
tur voce illa: quem quidem conceptum posi
sumus efformare ex prædictis con
ceptibus complexis.

*Ut per solas prædictas species naturales,
& sine novo lumine infuso, præterquam fi
dei, possit DEUS cognosci, & mysteria
divina majori claritate, & certi
tudine, quam ordinaria
ipsius fidei*

Conclusio. Potest DEUS ita specialiter appli
care, vivificare, & adjuvare lumen fidei, ut si
ne novo alio lumine superaddito, nec aliis specie
bus, præterquam acquisitis, possumus ipsum
DEUM, & mysteria divina majori claritate, &
certitudine cognoscere, quam antea cum ipso met
lumine, & speciebus, ita ut illa major claritas, &
certitudo intelligatur ex parte nostra, & non ip
sius fidei. Probatur, quia in hoc nulla datur im
plicatio; sicut enim eadem potentia visiva, aut in
tellectiva magis roborata, vivificata, & adjuva
potest lumine naturali melius & perfectius cog
noscere etiam habitus fidei perfectiorem e
licere actum: habet enim se habitus supernatura
lis per modum potentie proximæ ad suos actus.

Dices, certitudo fidei est infallibilis, & simul
est essentialiter obscura: ergo non potest augeri es
jus certitudo, nec ejus obscuritas clarescere. Res
pondeo disting. conseq. ex parte ipsius fidei con
ced. ex parte nostra neg. Nam ex parte subjeti,
seu intellectus non solum potest illa certitudo aug
eri per majorem radicationem habitus, sed per
exclusionem duritiae cordis, & hesitationis intel
lectus: sicut attenuata nebula aeris, vel oculorum
augeret nobis claritas solis, quin ipsa augeatur in
se ipsa. Similiter obscuritas fidei non potest tolli,
sed tollitur à nobis confusio specierum natura
lium, quibus divina mysteria per sensibilia cog
noscimus, ut melius penetrarentur eorum dem con
gruentia, & rationes, quod magis est collere, seu
minuere obscuritatem rationis, quam fidei.

Objectio.

Solutio.

D V B I V M IV.

*Quanam species inservians contemplationi
infusa per affirmationem?*

Conclusio. Ad contemplationem affirmati
vam DEI, ad quam ipse concurrat speciali
auxilio, & motione, & potest provenire ab ali
quo dono Spiritus sancti; vel ordinatur species
naturales jam præhabita, vel infunduntur novæ,
& supernaturales, in quibus essentia rerum vel
materialium, vel spiritualium repræsententur.
Probatur, quia species naturales jam præhabita
ita possunt à DEO ordinari, & disponi, ut clarius
& perfectius repræsentent effectus DEI, ex quo &
lumine infuso superaddito perfectius etiam pe
netrentur divinæ perfectiones contemplandæ.

Deinde per species supernaturales repræsen
tantes essentias rerum, sive materialium, sive spi
ritualium, puta animarum, vel Angelorum, aut
etiam habituum supernaturalium, nempe gratiæ,
fidei, spei, &c. clarius & simplicius cognoscit in
tellectus, nec indiget discursu, & labore ad inve
stigandam veritatem, sicut indiget utendo spe
ciebus naturalibus, quæ sunt nimis confusæ. Ex
illarum igitur rerum cognitione, utpote effe
ctuum DEI perfectiorum, & clarius cognitorum,
possumus devenire in perfectiorè cognitionè DEI
quam

quam ex cognitione sensibilium, & melius penetrare perfectiones ejus, quam vis semper confusè. Videatur D. Thom. 1. p. q. 12. art. 1. 3.

Objection. Si objicias primò, species representantes essentias rerum materialium, vel substantiarum spiritualium non posse esse supernaturales, siquidem natura representatæ sunt naturales. Secundò, non melius cognosci DEUM per istas species rerum spiritualium, quam per naturales aliquarum rerum materialium, quia ut ait Dionysius de divin. Nom. c. 4. radius solaris maximè habet similitudinem divinæ bonitatis. Respondetur ad primam, quàmvis illæ species non sint supernaturales per ordinem ad objectum representatum, esse tamen supernaturales per ordinem ad subjectum, seu intellectum, quia sunt illi indebitæ, saltem pro hoc statu; & similiter cognitio talium essentiarum inde procedens. Ad secundam negatæ assumptam. Ad S. Dionysium respondet D. Thom. 1. p. q. 93. art. 2. ad 2. assimilare radiu solaris divinæ bonitati quantum ad causam, non autem secundum dignitatem naturæ. Unde ibi in corpore aicali dicit assimilari creaturæ DEO: Primò secundum quod sunt. Secundò, quatenus vivunt. Tertio, quatenus intelligunt; quò in creaturis nihil est propinquius DEO, unde solum intellectuales creaturæ proprie loquendo sunt ad imaginem DEI. Ac proinde perfectius ex illis cognoscetur, quam ex materialibus.

Respond. Respondetur ad primam, quàmvis illæ species non sint supernaturales per ordinem ad objectum representatum, esse tamen supernaturales per ordinem ad subjectum, seu intellectum, quia sunt illi indebitæ, saltem pro hoc statu; & similiter cognitio talium essentiarum inde procedens. Ad secundam negatæ assumptam. Ad S. Dionysium respondet D. Thom. 1. p. q. 93. art. 2. ad 2. assimilare radiu solaris divinæ bonitati quantum ad causam, non autem secundum dignitatem naturæ. Unde ibi in corpore aicali dicit assimilari creaturæ DEO: Primò secundum quod sunt. Secundò, quatenus vivunt. Tertio, quatenus intelligunt; quò in creaturis nihil est propinquius DEO, unde solum intellectuales creaturæ proprie loquendo sunt ad imaginem DEI. Ac proinde perfectius ex illis cognoscetur, quam ex materialibus.

D V B I V M V.

Virum ad contemplationem DEI per remotionem, & negationem requiratur aliqua species?

Potest hac quaestio tam de contemplatione infusa, quam de acquisita intelligi.

Quæstio potest procedere, vel de contemplatione acquisita, quæ per industriam & diligentiam propriam pervenimus ad contemplandum DEUM in obscuritate & caligine; vel de contemplatione infusa ex speciali auxilio, & donis Spiritus sancti. Rursus contemplatio acquisita per negationem, vel potest fieri, primò per meritam negationem cognitionis, dum intellectus removendo à DEO quicquid potest cognoscere, cessat à cognoscendo in illa carentia omnium cognitionum deentus, inhiens tamen, & anhélans ad illius cognitionem. Secundò advertendo simul se nihil cognoscere, aut cognoscere posse de DEO ut in se est. Tertio attendendo ad illam caliginem, & obscuritatem, sub qua DEUM proponit. Quarto formando aliquem conceptum supereminentem de DEO, ut quid perfectissimum excedens omnem cognitionem.

Contemplatio acquisita per negationem quatuor modis fieri potest.

Sic ergo prima conclusio; in mera negatione cognitionis non datur aliqua species; species enim dantur ad cognoscendum, & non ad carentiam cognitionis; sed quia intellectus simul potest insistere, & attendere in cognoscendo DEUM sibi ignotum: tum saltem ex obliquo illi proponitur DEUS confuso modo per aliquam speciem naturalem, quæ DEUM secundario representat, ut diximus de speciebus fidei servientibus. Ratio est, quia non potest intendere cognoscere DEUM, ut est in se, quin illi proponatur, vel naturaliter, vel per fidem saltem confuso modo id, quod vult cognoscere, vel præsupponatur cognitum quoad an est.

Ad meritam negationem cognitionis non requiritur aliqua species.

In secundo modo quando simul advertit se nihil cognoscere de DEO, sive hoc fiat per ipsam

met cognitionem in se reflexam, sive per aliam, necessaria erit illa species, quæ requiritur ad cognitionem cognitionis, vel ipsamet cognitio cognita, quæ suppleat vicem speciei: hæc tamen species non est DEI, sed cognitionis DEI, & dū ista cognoscitur, aliquo modo interruptitur contemplatio, vel non ita est perfecta, sicut quando directè DEUM attendi sine reflexione.

In tertio modo, dum intellectus attendit ad caliginem illam, quæ ut mera carentia non cadit sub objecto intellectus, necessario illam debet cognoscere, vel ad modum, quo cognoscit tenebras naturales ad modum alicujus rei positiva, vel ad modum alicujus magnæ lucis per stri genis oculos: quæ cognitio, ut patet, per aliquam speciem naturalem debet fieri, quæ primario representet tale objectum creatum, & secundario referatur ad DEUM sic obscure & confusè representatum.

In quarto modo, dum formamus de DEO aliquem conceptum supereminentem mixtum ex positivo & negativo, scilicet perfectonis infinitæ, incomprehensibilis, incognoscibilis pro hoc statu, &c. necessaria est species, quæ representat illam perfectionem, saltem ad modum creaturæ per aliquam speciem naturalem jam acquisitam, ad quæ simul specie ad illam conceptum negativum, scilicet infinitatis, aut incomprehensibilitatis eo modo, quo possumus has negativas perfectiones ex creatis cognoscere, quod semper fit sub quadam confusione & ignorantia.

Secunda conclusio. In contemplatione infusa in caligine, ad quam possumus elevari per speciale auxilium, & quæ procedit ab aliquo dono Spiritus sancti, omnibus illis quatuor modis se potest habere intellectus, sed cum illa cognitio procedat à luce superiori, altiori etiam modo se habet in illis, & cum minori dependentia à phantasmatibus: potest enim DEUS vel ordinare taliter species præhabitas, ut perfectius representent, vel infundere species clariore & perfectiores, tum ad melius penetrandum DEUM esse incognoscibilis; tum ad apprehendendam illam caliginem; tum etiam ad formandum conceptum illam perfectionis divinæ ut infinitæ & incomprehensibilis, quæ quidem species, licet primario representet perfectionem aliquam creatam illustriorem, & perfectiorem, quam ex industria nostra possumus intelligere, non representat aboni DEUM, nisi secundario, perfectius tamen concurrente ad cognitionem infinitatæ, & incomprehensibilitatis quoad an est. Si enim ex solis speciebus naturalibus & lumine vel naturali, vel fidei, aliquando ita miratur æternitatem, aut infinitatem, ut multum excedat hæc cognitio illam, quam ordinariè de illis habemus, quanto magis hoc eveniet, quando DEUS sapienter ordinat præhabitas species, vel novat infundit ad hoc in eum.

Conclusiones istæ sic explicatæ non indigent majori probatione, cum ex terminis ipsis, & ex jactis & dicendis constare videantur. Si tamen objicias primò contra id, quod diximus de primo modo se habendi intellectus: Si in mera carentia cognitionis maneret intellectus suspensus ab operatione, ut nihil cognoscat de DEO, etià voluntas maneret suspensa, & nihil amare sicut experientia constat, & ex doctrina Mysticorum, voluntatem in illa contemplatione caliginosa ardenet in DEUM facti: ergo non potest non intellectus aliquid intelligere. Minus patet, quia voluntas non potest amare, quin intellectus proponat objectum.

Resp.

Thom. I. p. q. 12. art. 1. 3.

Oper. Spirit. Sancti. Tit. II. QUES. II.

Obiect.

Obiect. 2

Solutio

Obiect.

Solutio.

Obiecta prima.